

کاتتر مورد استفاده برای دیالیز معمولاً یک کاتتر تونلی است زیرا زیر پوست قرار داده می شود. کاتترها عموماً برای شرایط اورژانس و دوره های کوتاه مدت (تا سه هفته) استفاده می شوند .

چگونه از کاتتر مراقبت کنم؟

- ۱-پانسمان کاتتر را تمیز و خشک نگهدارید .
- ۲-اطمینان حاصل کنید که محل ورود کاتتر تمیز است و تیم مراقبت شما پانسمان آن را در هر جلسه دیالیز عوض می کند .
- ۳-یک ست پانسمان در منزل داشته باشید تا در صورت نیاز به تعویض پانسمان از آن استفاده کنید. از پرسنل دیالیز بخواهید تا چگونگی تعویض پانسمان را در شرایط اورژانس به شما یاد دهند
- ۴-درپوش کاتتر را هرگز برندارید. هوا نباید وارد کاتتر شود.
- ۵-از وان حمام استفاده نکنید هنگام دوش گرفتن روی پانسمان را بپوشانید و اجازه ندهید که محل کاتتر یا پانسمان کاتتر خیس شود. چون رطوبت، باعث عفونت می شود.

۶-هر بار که درپوش کاتتر باز می شود، برای جلوگیری از ورود باکتری به کاتتر و جریان خونتان، روی بینی و دهان خود را مانند پرسنل با ماسک بپوشانید. پرسنل نیز موقع تعویض پانسمان کاتتر شما باید ماسک بزنند و دستکش بپوشند.

۷-در پوش ها و کلمپ های کاتتر شما وقتی برای دیالیز استفاده نمی شوند باید کاملاً بسته نگه داشته شوند. فقط اعضای تیم مراقبتی باید از کاتتر دیالیز شما برای بیرون کشیدن خون یا دادن دارو یا مایعات استفاده کنند.

۸-اگر احساس کنید که محل اطراف کاتتر زخمی شده یا قرمز به نظر می رسد فوراً با پرستار دیالیز تماس بگیرید.

آیا باید در مورد کاتتر نگران باشم؟

گاهی اوقات، حتی زمانی که شما خیلی مواظبید و دقت می کنید، کاتتر شما ممکن است لخته کند یا عفونی شود. لخته ممکن است مسیر را مسدود کند. این وضعیت سرعت جریان خون کاتتر را کم می کند و کیفیت دیالیز را کاهش می دهد .

همچنین شما باید علائم و نشانه های عفونت کاتتر را به پزشک خود یا پرستار دیالیز خود هر چه سریع تر گزارش کنید که شامل تب، لرز، ترشح از محل خروج کاتتر است.

منبع:
<http://www.kidney.org/patients/kidneyliving/index.cfm>

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

مرکز آموزشی درمانی امام خمینی (ره) اردبیل

مراقبت از فیستول و گرافت در بیماران دیالیزی

کارگروه آموزش به بیمار بخش دیالیز

کد سند: EM-EP-14
 تاریخ تدوین: زمستان ۱۴۰۰
 تاریخ ابلاغ: زمستان ۱۴۰۰

راه دسترسی عروق در همودیالیز چیست ؟

وقتی کلیه های شما نارسا می شوند، همودیالیز مواد زائد و آب اضافی را از خون شما خارج می کند. قبل از اینکه همودیالیز انجام شود، باید بین خون موجود در رگهای شما با دستگاه همودیالیز ارتباط برقرار شود. سه نوع مختلف راه دسترسی عروقی برای انجام همودیالیز وجود دارد:

۱- فیستول: یک نوع کاتتر دائمی است. حداقل ۶ ماه قبل از زمان شروع دیالیز، توسط یک جراح، فیستول با ایجاد ارتباط بین یک ورید به شریان مجاور آن تعبیه می شود. معمولاً یک تا چهار ماه طول می کشد تا فیستول به اصطلاح برسد یا به اندازه کافی بزرگ شود. میج دست یا آرنج بهترین محل برای ایجاد فیستول می باشد .

۲-گرافت: دومین کاتتر دائمی است. طی یک جراحی کوچک، بین یک ورید و شریان نزدیک آن، به وسیله یک لوله مصنوعی ارتباط برقرار می شود. گرافت معمولاً در ساعد یا در قسمت فوقانی بازو قرار داده می شود. گرافت ها به طور کلی بعد از جراحی ، حداقل دو هفته زمان نیاز دارند، تا قابل استفاده باشند.

تصویر گرافت شریانی - وریدی

۳- کاتتر همودیالیز موقت یا شالدون که توضیح داده خواهد شد.

نکاتی در مورد مراقبت از راه دسترسی عروقی بعد از جراحی

۱- محل عمل را خشک نگه دارید. تا زمان التیام آن می توانید دوش بگیرید ولی داخل وان ، استخر و ... نمی توانید بروید .

۲- از نظر خونریزی آن را مشاهده کنید.

۳- تمام داروهای تجویز شده را طبق دستور مصرف کنید.

۴- به اندازه کافی استراحت کنید.

۵- بازوی خود را مستقیم و بالاتر از سطح قلب نگهدارید تا زمانی که محل عمل التیام یابد .

۶- از پرستار بخواهید به شما نشان دهد که در منزل چگونه راه دسترسی عروقی خود را از نظر وجود ارتعاش کنترل کنید .

۷- از پزشک در مورد زمان شروع ورزش برای کمک به آماده شدن فیستول سؤال کنید .

۸- اگر فیستول، گرافت یا کاتتر خوب کار نکند کفایت دیالیز شما کاهش می یابد و باید توسط پزشک بررسی شود.

در صورت بروز موارد زیر با پزشک تماس بگیرید :

- ◆ قرمزی ، درد ، تورم یا احساس گرمی در محل جراحی
- ◆ احساس تنگی نفس
- ◆ ایجاد علائم شبیه آنفلوانزا
- ◆ درجه حرارت ۳۸ درجه یا بالاتر

محافظت از فیستول یا گرافت و پیشگیری از عفونت :

۱-از تیم مراقبتی دیالیز خود بخواهید تا در مورد پیشگیری از عفونت و حفظ عملکرد مناسب فیستول یا گرافت به شما آموزش دهند .

۲-محل فیستول یا گرافت را روزانه با صابون آنتی باکتریال معرفی شده توسط تیم مراقبتی دیالیز بشوئید.

۳-قبل از هر بار دیالیز محل فیستول یا گرافت را بشوئید.

۴-فیستول یا گرافت را نخارائید چون ناخنهای شما می تواند منبع عفونت باشد.

۵-پرستار یا تکنسین دیالیز باید هنگام کار با فیستول یا گرافت شما ماسک جراحی بزنند، دستکش های تمیز بپوشند و قبل از وارد کردن سوزنهای محل را با محلول ضدعفونی کننده تمیز کنند.

۶-اجازه ندهید کسی از دستی که فیستول یا گرافت دارد ، فشار خون شما را اندازه گیری کند . برای این کار از دست دیگر شما استفاده کند .

۷-اجازه ندهید کسی از دستی که فیستول یا گرافت دارد ، خونگیری کند یا دارو تزریق کند.

۸-اگر ارتعاش یا صدای فیستول یا گرافت شما از بین رفت یا متفاوت به نظر می رسید ، پرسنل دیالیز را فوراً خبر کنید . این به این معنی است که فیستول یا گرافت خوب کار نمی کند.